

Samfunnsfag 5. klasse

Hovedområder / tverrfaglig temaer	Kompetansemål	Læringsmål	Lærestoff	Arbeidsmåter	Vurderingsform
Gjennomgående Kan brukes i flere kapitler	gjennomføre ei samfunnsfagleg undersøking og presentere resultatene ved hjelp av eigna digitale verktøy	-Kunne lage og gjennomføre en spørreundersøkelse. - Kunne vise resultater i et diagram.			
Gaia: Mesopotamia (kapitel 3)	utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levkår og busetjingsmønster	-Lære om de første bøndene. -Hvordan livnærte bøndene seg.	Gaia 5 + internett og ekstra lærestoff. Gaia 5 er ikke tilstrekkelig for å nå målene, og det vil bli supplert med mer oppdatert stoff fra ulike nettsteder, andre lærerverk samt f.eks. TVproduksjoner egnet til formålet. Salaby og nrk.no/skole vil bl.a. bli brukt.	Individuell, gruppe, plenum Powerpoint	
Gaia: Demokrati (Kapitel 7)	beskrive sentrale hendingar som har ført fram til det demokratiet vi har i Noreg i dag og samanlikne korleis enkeltmenneske har høve til å påverke i ulike styresett	-Hva er et demokrati? -Forskjell mellom et demokratisk og et ikke demokratisk samfunn.	Gaia 5 + internett og ekstra lærestoff.	Individuell, gruppe, plenum Powerpoint	

	drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering	-Ytringsfrihet -Styresett			
--	--	------------------------------	--	--	--

Forslag til framdriftsplan:

Måned	Uke	Hovedtema
August	33	- Kapittel 1: Kart
	34	
	35	
September	36	
	37	
	38	
	39	
40		
41	Høstferie	
Oktober	42	- Kapittel 2: Spor etter is - Kapittel 3: Mesopotamia
	43	
	44	
November	45	- Kapittel 4: Det gamle Egypt
	46	- Kapittel 5: Roller og forventninger
	47	

	48	
Desember	49	- Kapittel 6: Det gamle Hellas
	50	
	51	
	52	Juleferie
Januar	1	- Kapittel 7: Demokrati
	2	
	3	
	4	- Kapittel 8: Norge
	5	
Februar	6	- Kapittel 9: Landsdeler i Norge
	7	
	8	Vinterferie
Mars	9	- Kapittel 10: Romerriket
	10	
	11	
	12	
April	13	- Kapittel 11: Kilder til kunnskap.
	14	
	15	Påskeferie
	16	
	17	
	18	
Mai	19	- Kapittel 12: Sammen i samfunnet.
	20	

	21	- Oppsummering/Repetisjon.
	22	
Juni	23	
	24	

Kjerneelementene i samfunnsfag:

Undring og utforskning: Elevane skal kunne undre seg over, reflektere omkring og vurdere korleis kunnskap om samfunn før og no blir til. tillegg skal elevane kunne innhente og bruke informasjon frå ulike typar historiske, geografiske og samfunnskunnskaplege kjelder for å kaste lys over forhold i ulike samfunn, til ulike tider, og i sitt eige liv.

Samfunnskritisk tenking og samanhengar: Elevane skal forstå samanhengar mellom geografiske, historiske og notidige forhold og korleis desse forholda kvar for seg og saman har påverka og påverkar menneske og samfunn. Elevane skal analysere korleis makt og maktrelasjonar har verka og verkar inn på ulike forhold i samfunnet.

Demokratiforståing og deltaking: Elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige forhold har lagt og legg føresetnader for høvet menneska har hatt og har til å samarbeide, organisere seg og ta avgjerder i ulike samfunn. Dei skal forstå kvifor konflikthar oppstått og oppstår, og korleis dei har blitt og blir handterte. Elevane skal få erfaring med demokrati i praksis for å kunne påverke og medverke til samfunnsutforming.

Berekraftige samfunn: Elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige forhold har lagt og legg føresetnader for korleis menneska har dekt og dekkjer behova sine, og for korleis dei har fordelt og fordeler ressursar i ulike samfunn. Elevane skal sjå at ressursbruken til menneska har hatt og har konsekvensar, og kunne vurdere handlingsalternativ for berekraftig utvikling på individuelt, nasjonalt og globalt nivå.

Identitetsutvikling og fellesskap:

Elevane skal få innsikt i korleis menneske utviklar identitet og tilhøyrse, og korleis dei samhandlar med andre. Dei skal forstå kvifor menneske søker saman i samfunn, og korleis identitetsutvikling og fellesskap blir påverka av geografiske, historiske og notidige forhold.

Tverrfaglige tema:

Folkhelse og livsmeistring: elevane skal bli bevisste på sin eigen identitet og si eiga identitetsutvikling og forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir påverka av samhandling med andre, òg digitalt, er ein del av kompetansen i faget. Gjennom faget skal elevane kunne identifisere område der menneskeverdet blir utfordra, til dømes i samband med menneskehandel og slaveri i vår tid, og peike på tiltak for å verne om dei grunnleggjande behova menneske har.

Demokrati og medborgarskap: elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdiar og prinsipp. Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap.

Berekraftig utvikling: elevane forstår samanhengen mellom dei sosiale, økonomiske og miljømessige forholda ved berekraft. Kunnskap om samanhengar mellom natur og samfunn, om korleis menneska påverkar klima og miljø, og om korleis levekår, levesett og demografi heng saman, bidreg til denne forståinga.

Synliggjøringstillegg Identitetsutvikling og fellesskap samfunnsfag:

Kva det gode liv og det gode samfunn er, er ikkje spørsmål med verdinøytrale svar. Faget må difor gje stort rom for refleksjon rundt kva som er godt og rett i samfunnet, og må klargjere korleis ulike livssyn og tanke-system fører til ulike verdi- og samfunnssyn. Faget byggjer på ei kristen forståing av samfunnet, med ei røyndomsoppfatning og eit menneskesyn som seier at Gud har skapt verda, held henne oppe og er aktiv i menneska sitt liv. I faget skal elevane utforske korleis menneska gjennom sine handlingar kan vere aktive, ansvarlege medarbeidarar i Guds skaparverk. Elevane skal bli bevisste på religionen sin påverknad på etiske haldningar, sosiale strukturar og lover, og spesielt korleis kristen tru, tanke og sed har prega utviklinga i Noreg.

Fordi mennesket er skapt i Guds bilete, har det potensiale til å gjere godt, men på grunn av syndefallet har det og potensiale til å gjere vondt. Elevane skal bli bevisste på korleis menneske kan verte freista til å misbruke makt, og dei skal bli rusta til å ta ansvar for eige og medansvar for andre sitt liv.

Endringer i årsplan kan forekomme 😊